

نگاهی به خواص برخی از علف های هرز با خاصیت دارویی روستاهای الیگودرز

رضا گیمدیل^۱، مجید عزیزی^۲، حسین آروئی^۳

۱- دانشجوی سابق کارشناسی ارشد گیاهان دارویی دانشگاه فردوسی مشهد. ۲- دانشیار گروه علوم باغبانی دانشگاه فردوسی مشهد.

۳- استادیار گروه علوم باغبانی دانشگاه فردوسی مشهد.

چکیده

علف هرز گیاهی است که به طور ناخواسته در مزارع و باغها می روید. برای زراعت اصلی میهمانی ناخواسته است که کمیت و کیفیت و در نتیجه ارزش اقتصادی محصول زراعی رابه شدت پایین می آورد. بنابراین، هرگونه گیاهی به جز گیاه کاشته شده، هرز نام دارد، چون کشاورز آنها را نکاشته و برنامه‌ای نیز برای برداشت آنها ندارد. علف هرز گیاهی بیهوده نیست، زیرا امروزه گیاهی نیست که کاربردی نداشته باشد و انسان از آن استفاده نکند. بدین منظور و برای بررسی خواص گیاهان هرز موجود در روستاهای شهرستان الیگودرز، طی سالهای ۹۰-۱۳۸۸ اقدام به گردآوری ۶۳ گونه گیاهی به اصطلاح هرز با خواص پرشمار دارویی شد که پس از شناسایی دقیق گیاه از نظر جنس و گونه آن با توجه به اطلس گیاهان ایران و کلیدهای شناسایی گیاهان و با استفاده از منابع موجود و تحقیقات صورت گرفته در سطح کشور؛ مواد شیمیایی موجود در اندامهای آنها، اندامهای مورد استفاده و خواص دارویی آنها نیز مشخص شد. در این بین بیشترین گونه‌های گردآوری شده متعلق به خانواده مینا (Asteraceae) با ۱۱ گیاه بود.

کلمات کلیدی: علف هرز، خاصیت دارویی، الیگودرز

مقدمه

گیاهان از نظر کاربردی به چند دسته خوراکی، صنعتی، دارویی، زینتی و علوفه ایتقسیم بندی می گردند (۱و۴). هر یک از گیاهان هرز در یک یا چند گروه از این تقسیم بندی قرار می گیرند. طیف وسیعی از این گیاهان ناخواسته دارای خواص دارویی می‌باشند و از دیدگاهی دیگر این گیاهان هرز یا ناخواسته، گیاه دارویی نامیده می‌شوند (۳). مسلماً اطلاعات مربوط به اثرات و خواص دارویی گیاهان از زمان های بسیار دور به تدریج به دست آمده و سینه به سینه منتقل گشته است. بر طبق سنگ نوشته ها و شواهد دیگر به نظر می رسد مصریان و چینیان در زمره اولین جمعیت های بشری بوده اند که فراتر از ۲۷ قرن قبل از میلاد مسیح از گیاهان به عنوان دارو استفاده می کردند. مصرف گیاهان برای درمان سابقه‌ای به قدمت عمر انسان دارد. در سالهای اخیر کاربرد گیاهان دارویی با توجه به هزینه و عوارض کمتر و سازگاری بیماران به این داروها افزایش یافته است. در ایران هزاران گونه گیاهی می‌روید که اغلب آنها می‌توانند اثرات دارویی داشته باشند (۲).

مواد و روشها

به منظور بررسی اثرات برخی از علف های هرز طی سالهای ۹۰-۱۳۸۸ گونه های گیاهی هرز با خواص پرشمار دارویی از مزارع، باغات، کوهپایه‌ها و ارتفاعات نزدیک مزارع شهرستان الیگودرز در روستاهای بخش بشارت وززماهر و و بربرودی و... گردآوری شد. پس از خشک نمودن نمونه‌ها، شناسایی مقدماتی آنها در مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی لرستان و شناسایی دقیق تر آنها (در حد گونه) با استفاده از کلیدهای موجود و نمونه‌های هرباریومی صورت پذیرفت. سپس با استفاده از منابع موجود و نیز تحقیقات صورت گرفته در سطح کشور، اندام مورد استفاده، ترکیبات شیمیایی و نیز ویژگی‌های درمانی آنها مشخص گردید و در جداولی ثبت شدند.

نتایج و بحث

همانطور که در جدول مشاهده می شود بیشترین گیاهان هرز (۱۱ گونه) با خاصیت دارویی مربوط به خانواده کاسنی بوده است.

نام	نام محلی	نام علمی	خانواده	اندام مورد استفاده	ویژگی‌های درمانی	بیزاکنش در روستاهای الینگودرز
ارمک		<i>Cardaria draba</i>	Brassicaceae	اندام‌های هوایی گیاه	ضد اسکوربوت، التیام زخم سینه مادران شیرده، درمان بواسیر، بادزهر نیش خشرات	گرداب، مبارک آباد محسنی، مره
اسبند	اسبن، اسبن	<i>Peganum harmala</i>	Zygophylaceae	دانه، ریشه، برگ	خواب‌آور، تبخیر، معرق، ضد انگل، قاعده‌آور، شرافزا، ضد پارکینسون، ضد عفونی کننده، ممکن دندان درد	چارکی، باخچه گاه‌بنده، بنگ کوره سطلی، بنگ کوره غلثا
اسفره، بارهنگ کتانی	خم اسبی	<i>Plantago psyllium</i>	Plantaginaceae	بوسه، برگ، دانه	صلبی، خلط‌آور، درمان بیماریهای کلیوی، بواسیر، کولیت روده بزرگ، سندرم روده قویلیکینیر، تعداد چربی خون، التیام زخم و اسهال یوسه	ده نو خواجه شکراله، صالح صغیر شهریار، حاسم آباد
بیاآدم	تله	<i>Arctium lappa</i>	Asteraceae	برگ، ریشه، دانه میوه	مدر، معرق، اشتها آور، مسهل، دافع اسید اوریک، تبخیر، درمان رماتیسم، کاهش قند خون، درمان جوش تب‌خال و التهاب ناشی از گریبگی مار	ردوه، سرد، سرطمه، کرک زارکول، گرم نانت
بایونه	بایینه، بایینه	<i>Matricaria aurea</i>	Asteraceae	گل‌های خفک شده گیاه	بادشکن، آرام‌بخش، مدر، اشتها آور، ضد اسپاسم، ضد زخم معده و نوارنده، معرق، ضد عفونی لخته و همان، تنظیم کننده عادت ماهیانه بانوان تقویت موی سر	ردوه، سرد، سرطمه، کرک زارکول، گرم نانت، مرگ سر، سورت، مولش، بنگ
بارهنگ سرسبزده ای، کاردی	عورکندک، دمل کوه	<i>Plantago lanceolata</i>	Plantaginaceae	برگ، ریشه، دانه	قائض، درمان برگشت غذا از مری، اسهال، التهاب حنجره، گرفتگی صدا، دفع اسید اوریک، ضد التهاب، مدر، ممکن دندان درد، التیام زخمهای دهانی ناشی از شیمی‌درمانی	خدادادکش غلثا، درخت چمن سرلک، سری کوه، شول آباد سطلی، شول آباد غلثا
بارجه	بج بوگنه	<i>Ferula gumosa</i>	Apiaceae	سرابه و ریشه	معوی معده، ضد سرماخوردگی، ضد تشنج، صلیب، بادشکن، قاعده‌آور، درمان سرخ، بواسیر و بیماری‌های عصبی، تسکین درد و نرم کردن نعل	بربرمرگ سر، باسفجان
بنگ دانه، بنارالنج	بنگ، لیل، گزه هیله	<i>Hyoisycyamus niger</i>	Solanaceae	دانه	ضمان روعه دانه آن، ممکن دردهای رماتیسمی سردردهای عصبی و میگرن	جالگر دکنش، حیر آباد، دره چه، بیره کشت، ورزه
بید گیاه	هریز	<i>Cynodon dactylon</i>	Poaceae	استولون	مدر، معرق، دافع سنگ کلیه، باین آورنده قند خون، ضد التهاب دستگاه گوارش و انداز و دستگاه تنفس، مفید برای نفوس و رماتیسم	ده نو خواجه شکراله، صالح صغیر شهریار، حاسم آباد کبچه، کپورز غلثا
بنیک	توله، تاونه	<i>Malva neglecta</i>	Malvaceae	گل، برگ، ریشه	مدر، قائض، آرام‌بخش، خلط‌آور، درمان التهابات دهان و گلو، بی‌بگیری از ریزش مو، تسکین درد ناشی از نیش عقرب و زنبور	خوره دره حندر، سه‌بجدا، عباس آباد
نانوره	نانبیله	<i>Datura stramonium</i>	Solanaceae	برگ، دانه و گل‌های انتهایی	تبخیر، سردردهای مزمن، تشنج، دردهای عصبی، آسم، نفوس، لکت زبان، استفاده در داروهای بیهوشی، درمان اسپاسم های ماهیچه‌ای، ضد هوع، درباردگی، شستوی زخم‌های سرطانی	کندر کوره چی محمود آباد شهاب، مزراع آباد، موشله، مینر ونده، خمه سطلی
ناج ریزی	رو آرک، رزله، گوجه ملیجه	<i>Solanum nigrum</i>	Solanaceae	برگ، سرشاخه‌ها، گلدار، میوه	تبخیر، بندآورنده خون‌ریزی، مسهل، خواب‌آور، خلط‌آور، ممکن دندان درد و تقویت لخته	خمه غلثا، گل زرد، نحاحی آباد درویش
نوب وحشی	تربوکه	<i>Raphanus raphanistrum</i>	Brassicaceae	ریشه، برگ، شیره گیاه	مدر، خلط‌آور، درمان سرماخوردگی و اسکوربوت، ممکن دردهای رماتیسمی و عضلانی	سور شریف آباد شهرک برن آباد، خوره دره حندر
حار شتر، ترخسین	هفت، حار، حار شتر	<i>Alhagi persarum</i>	Fabaceae	تمام اندام‌های گیاه، مان (mann)	صلبی، خلط‌آور، دافع صفرا، تبخیر، عرق قوه باه، مدر، دافع سنگ کلیه، باین آورنده فشار خون، درمان یرقان	ده نو خواجه شکراله، صالح صغیر شهریار، حاسم آباد
خارحسک	بکل	<i>Tribulus terrestris</i>	Zygophylaceae	برگ، ساقه، میوه، ریشه	مدر، اشتها آور، تبخیر، دافع سنگ کلیه، کاهش دهنده فشار خون، معرق، قائض، ضد خارش پوست و معوی قوه باه	ردوه، سرد، سرطمه، کرک زارکول، گرم نانت
خارزون بایا	حار، بوزن	<i>Onopordion acanthium</i>	Asteraceae	دانه، ریشه، ساقه و سبزه	تبخیر، مدر، قائض، معوی معده و کبد، اشتها آور، بندآور خونریزی مقعد، التیام زخم و ضایعات قارچی	ردوه، سرد، سرطمه، کرک زارکول، گرم نانت، مرگ سر، سورت، مولش، بنگ
خاکشیر ایرانی	خاکمی	<i>Descurainia Sophia</i>	Brassicaceae	دانه	اشتها آور، تبخیر، جاق کننده معوی معده، قوه باه، ضد سرخه و گرم‌زدگی	خدادادکش غلثا، درخت چمن سرلک، سری کوه، شول آباد سطلی، شول آباد غلثا
خرفه	بریلک، دنون تیزکر	<i>Portulaca oleraceae</i>	Portulacaceae	اندام هوایی	مدر، دافع سنگ کلیه، دافع کرم کدو، تنظیم کننده عادت ماهیانه بانوان	بربرمرگ سر، باسفجان

گله بردر، جوزبر، گیژان مسگری، هندبله	مقوی معده، بادشکن، مدر، خوشبوکننده صامت و نوع آنی اکسیدان، مدر، تنظیم کننده فشار خون، درمان سردردهای عصبی، سرگیجه،	اندام های هوایی	Apiaceae	<i>Echinophora cinerea</i>	قباله	خوشا بربره کوهستانی
مهرد، هماغه، مهرسمن، بهره خان	آبی اکسیدان، مدر، تنظیم کننده فشار خون، درمان سردردهای عصبی، سرگیجه،	ساقه، برگ، میوه	Loranthaceae	<i>Viscum album</i>	چکم، نوکته	داروای
زبر راه امیر طی، سرننگ ماهی، هرنگه کبکچه	افتها آور، مدر، معرق، بادشکن، قیاض، صدانگل، درمان کوفتگی و سردردیگی	تمام اندام های گیاه	Asteraceae	<i>Artemisia annua</i>	جرس داری	درمندی خوری
گل بهار علیا، جبروزاناد، کلمم آید، گل بهار انابکی،	صدعوسنی کننده، صدسرفه، بادشکن، افتها آور، تبخیر، صد آسکاریس، مسکن دردهای احشایی قیاض، مقوی معده و کبد،	گل و سرفاچه های گلدار	Asteraceae	<i>Artemisia persica</i>	جوش	درمندی ایرانی
از نامهلک، بهرام آید، طبله خنله، طبله عدالین صا، معادک سطنی، معادک علیا، اسماهور سطنی	افتها آور، قاعده آور، دافع سنگ کلیه، افزایش تید چشم	دمیرگ، ریشه، طوقه	Rubiaceae	<i>Rheum ribes</i>	ریواس	ریواس
بالیداد جوز، دوران سنگ سفید، باقر آید، عسگران	قیاض، مقوی، مدر، آرامش، افتها آور، التیام سوختگی	سرفاچه های گلدار، اندام های هوایی،	Scrophulariaceae	<i>Veronica anagallis aquatica</i>		سیراب آب
حاجی آید، نورک، زبر راه امیر طی، سرننگ ماهی، هرنگه کبکچه	نروبخش، مهمل، صد استعراج، صدانگل، درمان قاعدگی دردناک، تاول، درد سینه مادران شیرده، زخم و کجلی پوست	سرفاچه های گلدار، میوه، برگ، ساقه	Cannabaceae	<i>Cannabis sativa</i>	شاینه	شاهدانه
ده جانی، ده نولیک، بانوح علیا، حاجی آید، اسحاق	آرامش، حلط آور، قیاض، خواب آور، معرق، درمان سرفه های شدید و گرفتگی صدا، کاهش ورم آنسه دندان و ورم بلك و جخم	گلبرگ، میوه، دانه	Papaveraceae	<i>Papaver rhoeas</i>	کاسه اشکنه، گل سوره	شقایق
جندی، دم، بده، جعفر اندر، سوزر گل، گاه، گلی کرت، گله کور، مودل، طه، زره	کاهش جریس و فشار خون، دافع سنگ کلیه، قیاض، دافع صغرا، جلوگیری از خونریزی های عروقی، درمان پوسته ریزی صورت نوزاد	گل، میوه، برگ، خورانه دار	Asteraceae	<i>Tragopogon carotifolius</i>	شنگ	شنگ
هفت خوانی، چله بره، ایلرد، برجل، بشت، بیسته بندگ، ناف، چال طلا	مدر، صدعوسنی کننده، آرامش، قیاض، صد تشنج، التیام زخم های زیربوسی، سوختگی و خونریزی های سطحی	اندام های هوایی	Rubiaceae	<i>Galium verum</i>	خایه ملیچک	شیر بنیر، بی تی راج
جل گایون، دبه، درج، حرکول، نموکول، چنگر،	حلط آور، آرامش، مسکن درد زخم معده و زوده، باین آورنده فشار خون، مدر، دافع تشنج، معید برای س	میز، ریشه، ریزوم، شاخه، گل و برگ	Fabaceae	<i>Glycyrrhiza glabra</i>	ملیم، ملوی، بله شورینه	قویس بیان
سر میدان سیر زار، شاه مکان، هشیان، فو، دجونی	میز، آرامش، صدانگل، بند آورنده خونریزی، تبخیر، تسریع رگمان، درمان خارش، رفع بیماریهای پوستی و ناراحتی های قاعدگی، جاشی و ادویه غذا	میوه، دانه، گل، برگ و سرفاچه های گلدار	Caryophyllaceae	<i>Vaccaria pyramidata</i>	هی گلینه	صابونک، جچمک
کنت و ززه، شاه مکان صفر، شندان سطنی	مدر، صدانگل، قاعده آور، دافع سنگ کلیه، ملین، آرامش، معید جهت ورم عده پروستات، رماتیسم، بوقان	میوه	Solanaceae	<i>Physalis alkekengi</i>	عروس بخت برده	عروسک بخت برده
سوزر گل، گاه، گلی کرت، گله کور، مودل، طه، زره	تبخیر، بادشکن، حلط آور، مدر، دافع سنگ کلیه، مسکن دندان درد و دردهای رماتیسمی صد کمخونی	تمام اندام های گیاه بصورت تازه	Brassicaceae	<i>Nasturtium officinale</i>	بلمک، کلفک	علف چشمه
گل گاه، گلی کرت، گله کور، مودل، طه، زره	حلط آور، مدر، مقوی معده و بادشکن، قاعده آور، صدانگل، صد ورم بدن، التیام زخم های مزمن، انگزوما و پوست، مسکن دندان درد، دافع ماری و عقرب	میوه، ریشه، پوست، جوانه های مولد گل	Capparaceae	<i>Capparis spinosa</i>	کبر، کور، کلکم	علت مار
میز اسنازه، سوی، سه پان، بند، حسن، ععاسی، طبر وک، میانر، به، گوشه،	ویژگی های درمانی	اندام مورد استفاده	خانواده	نام علمی	نام محلی	نام
نیزه، ننگ کوره سطنی، ننگ کوره علیا، بوت روداب، بوت رهگانی	دافع سنگ کلیه، افتها آور، مسکن کمردرد، التیام زخم خننه اطفال	اندام های هوایی گیاه	Apiaceae	<i>Falcaria vulgaris</i>	باغزو، بخاره	غار باقی، بنجه غازی
چشمه بر، خمستان، بخیر آید، دم، کمر ده جانی، ده نولیک	مقوی معده، تحریک افتها، حلط آور، صغرا آور، قیاض، تبخیر، قاعده آور، مدر، معید برای کمخونی، اختلالات عصبی، صدعوسنی کننده	برگ، سرفاچه های گلدار	Lamaceae	<i>Marrubium vulgare</i>		فراسیون
جندی، دم، بده، جعفر اندر، سوزر گل، گاه، گلی کرت، گله کور، مودل، طه، زره	رفع خارش، درمان جوش و کورک پوستی، درمان تاول، رگیل و انگزوما پوستی	تمام اندام ها و قوای گیاه	Euphorbiaceae	<i>Euphorbia heptocopia</i>	شیر شورک، خوشبیر	فریبون
هفت خوانی، چله بره، ایلرد، برجل، بشت	مدر، ملین، معرق، صدخارش، کمک به هم غذا، صغرا آور، تبخیر،	ریشه، سرفاچه ها	Asteraceae	<i>Cichorium intybus</i>	چقچقه	کاسی

کاکویی	بینه کوبی	<i>Ziziphora clipopododes</i>	Lamiaceae	اندام های هوایی و اساس	مغوی، صد تنج، بادشکن، مبرق، خلط آور، قاعده آور، صد مغوی کننده، درمان اسهال، سردگی و میگز	چل گابون، دیه، درج، درکول، صرکول چکر،
کلاه مورخس	گل که	<i>Acantholimon bross</i>	Caryophyllaceae	ریشه، اندام های هوایی	مغوی، بادشکن، قابض، ضد انگل، درمان حشا میتهای پوستی و التیام زخمای مزمنی به همراه سبزه گی یا کتف	بز غلیا، بز، وسطی، چاشنی، ریجان، باونک، زرگه، سر اسفانه سوی
کنگر خوراکی	کنگر	<i>Gundelia tourneforti</i>	Asteraceae	برگهای گوشتی، ساقه، دانه	مدر، خلط آور، مفرات، معبد برای میگز، هیپاتیت، قلب و عروق، درمان انگرما و بیماریهای پوستی	ظمه خطبه، طمه عبدالرضا، سناک، سنی سناک، طیا
کیسه کبیب	توره، کبیه، ترشوبندک	<i>Capsella bursa pastoris</i>	Brassicaceae	نام اندام های گیاه	بند آورنده خون، قابض، مدر، تنظیم کننده عادت ماهیانه، ساقون، درمان ناراحتیهای دفع ادرار و صرع، التیام انگرما و سوز کردن نعل	حدر آند، دم کمر، ده جانی، ده نوالگر، اوج غلیا، جانی، آندسحاق
گزنه کبر	گزنه، گزگزو	<i>Urtica dioica</i>	Urticaceae	سرخاچه ها، ی گلداز، برگ، دانه، ریسه و شوره گیاه	عرق، مدر، مفرق، قابض، ریباکننده گلبولهای قرمز، دافع سنگ کلیه، درمان نیاپت، کم خونی، التهابات لته، خونریزی بینی، آریتیا، سوز، تسکین درد، درمان تفرس و زخما	صرکول، عباس برمی، طمه باجه، کاکگلستان، کاکگلستان برآفتاب، کبیران دره،
گل خالیز	دالینه	<i>Orobanch ramosa</i>	Orobanchaceae	طوقه، ساقه، متروم	درمان رگند پوستی، صرا آور، بادشکن، مغوی، ملین، اشتها آور، صد اسکورسوت	آب گرم سنی، آب گرم غلیا، بنسه خزان، جغرافی
گل ختمی	گل هرو	<i>Althea officinalis</i>	Malvaceae	گل، برگ، ریسه، دانه	تسکین سرفه و گلودرد به همراه فک، تسکین به همراه آب نمک، درمان زخم و آسمه دهان، زخم معده، ناراحتی کلیه و مثانه، اسهال	چال طمه، خاک بینه، خرسون، ده برزو، سکا،
گل راجی، علف جانی		<i>Hypericum perforatum</i>	Hypericaceae	گل و سرخاچه ها، ی گلداز	مغوی، قابض، مدر، خلط آور، دافع سنگ کلیه، صد مغوی، عاری ادرار، معبد برای اختلالات قاعدگی، کم خونی، میگز،	نوت روبات، نوت رهگانی، بندکان دره، تاریک دره لیر
گل گندم لرستانی	گل گندم	<i>Oenothera lursitanica</i>	Asteraceae	گل و برگ گیاه	تسکین، مدر، مهمل، خلط آور، دافع سرفه، صد مغوی، سرد خورشی، سوزنی، معبد	گل گندم، گل گندم، محمدآباد، سلما، موجرا
گل ماهور لرستانی		<i>Verbascum lanceolatum</i>	Scrophulariaceae	گل، برگ، ریسه، لاری	مدر، مفرق، صد تنج، آسم، سوزنی، سرد خورشی، خلط آور، نرم کننده	چله بره، اطرده، بز چال، بنسه، بندگ، ناف، چال طیا
گلرگ	درک، گل گوشت	<i>Carthamus tinctorius</i>	Asteraceae	گل، دانه	کاهش کلسترول خون، درمان تصلب شرائین، قطع قاعدگی، دفع حش جیب، مرده، مهمل	بز غلیا، بز، وسطی، چاشنی، ریجان، باونک، زرگه
گون	گون	<i>Astragalus sp.</i>	Fabaceae	صغ کترو	ملین، مسکن، معبد برای گرفتگی صدا، ورم ملتحمه چشم، استعمال در تهیه اولسونیون و سومبانیون داروها، در تهیه سوسپانز، جستاندن نندان مصنوعی	چینی دم، دره، جعفران، سور، نکل، گاه، گلی، کرت، گله، کور، موند، نله، زره
نام	نام علمی	نام علمی	خانواده	اندام مورد استفاده	ویژگی های درمانی	گل گاه، گلی، کرت، گله، کور، موند، نله، زره
علسه، سویی، باونک، گاو، گاو	خالصه	<i>Tanacetum parthenium</i>	Asteraceae	اندام های هوایی	مغوی، صد تنج، قاعده آور، تسکین، قابض، صد مغوی کننده، ضد انگل، دافع حشرات، تسکین درد میگز و سردگی، دردهای رماتیسمی	سر اسفانه سوی، سه پتن، سید، حسن، عباسی، طبروک، مغان، زره، گز،
مرد گلی	بله، گوته، گل	<i>Salvia scharea</i>	Lamiaceae	برگ، ساقه، سرخاچه ها، ی گلداز	صد تنج، تسکین، بیروا، قاعده آور، مسکن اعصاب، صد مغوی کننده، دافع عرق ششانه، تقویت حافظه، کم کننده فشار و قند خون،	نزه، بندگ، کوره، سنی، کوره، غلیا، نوت روبات، نوت رهگانی
سوز کوهی	لیر	<i>Allium hirtifolium</i>	Alliaceae	ساقه، زرد زینی (بیار)، برگ	مدر، مفرق، خلط آور، معطر کننده، جاشی غذا، اشتها آور، مسکن درد معصل، کاهش سوزش و درد حشرات، کندن زالو به همراه سرکه سرخ	در اشکفت، جمنگر، درک، قدران، ده نو، سار آند، برآفتاب، شاریه،
ناحیک، نوع گون، مخلوط ای	جنگ، گروه	<i>Astragalus hamozus</i>	Fabaceae	میوه، دانه، برگ و شاخه	مسکن دردهای احشایی، دافع سنگ کلیه، خلط آور، بادشکن، قابض، مسکن سرد، سردگی، فراموشی و رمعه به همراه سرکه و روغن گل سرخ	بن ندگ، چلگر، کتف، حدر آند، دره، چه، بره، کتف وزره
ورن، اسیرک	ورن	<i>Reseda lutea</i>	Resedaceae	ریسه، دانه، سرخاچه های گلداز	مدر، مفرق، مهمل، اشتها آور، مغوی معده	نصر آند، رشکان، باسرده، انار، بیرام، طمه، چال اشکوه
بوخه زرد		<i>Meli lotus officinalis</i>	Fabaceae	سرخاچه های گلداز، برگ، گیاه، ساقه	معبد در تسکین اطفال صغیه، تسکین اضطراب و فترتات صغی، درمانی صغی، میگز، عقم دفع ادرار، رفع اختلالات یائسگی، رفع فشارخون، مدر، اشتها آور، جاق کننده، باشیا آورنده جری خون	کبیه، گل، بندگ، موه، گنداب، محمدآباد، سلما، موجرا

منابع

- ۱- زرگری، علی. ۱۳۷۲. گیاهان دارویی (جلد چهارم). انتشارات دانشگاه تهران.
- ۲- شفیق زاده، فتح اله. ۱۳۸۱. گیاهان دارویی لرستان. دانشگاه علوم پزشکی لرستان.
- ۳- مظفریان، ولی... ۱۳۸۴. رده بندی گیاهی (کتاب دوم: دولپه ای ها). انتشارات امیر کبیر.
- ۴- صانعی شریعت پناهی، محمد. ۱۳۸۴. مهمترین علف های هرز پهن برگ و باریک برگ ایران. نشر آموزش کشاورزی.

Medical properties of weed in Aligoodarz**Reza Geimadil¹, Majid Azizi² Hosein aroii³**

1,2,3-Department of Horticulture, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

Abstract

Weed is a self-grown plant that in a unwished place and cause many problems in production of pasture, garden and crop yields or disturb landscapes. Therefore, any species plant except cultured plant; name is weed. Weed isn't useless plant, because today any plant without application, isn't exist. And human use not from it. For this subject and survey to properties of Aligoodarz weeds, in 2010-2012, 63 plant species idiomatically weed with medical properties has been collected. After exact ;recognition Chemical material in organs of plant, using organ and medical properties has been diagnosed. In this study, most of collected plant species belong to Asteraceae family with 11 plant.

Keywords: : Weed, Medical plant, Aligoodarz